

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin
12.09 2022-ci il tarixli F-531 №-li
emri ilə təsdiq edilmişdir.

“Teplovoz maşinist köməkçisi”
ixtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)

Bakı – 2022

“Teplovoz mařinist köməkçisi” ixtisasi üzrə Təhsil Proqramı (Kurikulum)

1. Təsnifat üzrə ixtisasın Őifri (kodu): 030615
2. MŐgulluq təsnifatında kodu: 8311
3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi: 4
4. PeŐ təhsili pilləsi: Texniki peŐ təhsili
5. İxtisasın qrupu: Mařinist
6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr: Aviasiya, kosmik raket, dəniz texnikası v nəqliyyat vasitələri
7. Qəbul Őrtlri: Ən azı ümumi orta təhsil
8. Tədris müddəti: Tam orta təhsil bazasından 1 il, ümumi orta təhsil bazasından: 3 il
9. Attestasiya: Tələbələrin qiymətləndirilməsi “PeŐ təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.
10. Ümumtəhsil fənləri üzrə tədrisin tŐkili tam orta təhsil səviyyəsində tədrisin tŐkili normativlərinə uyğun həyata keçirilir.

İxtisasın tədris planı - modulların siyahısı

İxtisasın adı: Teplovoz maşinist köməkçisi										
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil)										
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərin miqdarı							Məsləhət
			Həftələr							
			5	10	10	3	9	1		
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1	1					
2	Xarici dildə ünsiyyət	40	2	3						
3	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	40	2	3						
4	Sahibkarlıq	40			4					
5	İKT-dən istifadə	40	2	3						
	Baza modulu üzrə	185	7	10	5					
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri	415	21	15	16					
6	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	15	3							
7	Elektrotexnika	15	1	1						
8	Elektromaterialşünaslıq	20			2					
9	Teplovozun mexaniki hissələrinin quruluşu	35	3	2						
10	Teplovozun mexaniki hissələrinin təmiri	35	3	2						4
11	Teplovozun pnevmatik hissələrinin quruluşu	30	2	2						
12	Teplovozun pnevmatik hissələrinin təmiri	35	3	2						4
13	Teplovozun elektrik hissələrinin quruluşu	30			3					
14	Teplovozun elektrik hissələrinin təmiri	30			3					4
15	Teplovozun idarə edilməsi	40			4					4

3
Leyla

16	Teplovozun texniki xidməti	25	1	2						
17	İşarəvermə təlimatı	20			2					
18	Qatarların hərəkəti və manevr işləri	20			2					
19	Avtotormozlar	30	2	2						4
20	Dəmir yolunun ümumi kursu	15	3							
21	Texniki istismar qaydaları və təlimatlar	20		2						
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	440	8	12	16	40				
	İstehsalat təcrübəsi	360					40			
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1400	36	37	37	40	40			
	Məsləhət saatları	20								20
	YEKUN	1420								

İxtisasın adı: Teplovoz maşinisti (axşam kursu)									
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil baza)									
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərinin miqdarı						Məsləhət saatları
			I			II			
			Həftələr						
			5	10	10	10	2	1	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	20			1	1			1
2	Xarici dildə ünsiyyət	50	2	2	1	1			2
3	Sahibkarlıq	20			1	1			1
4	İKT-dən istifadə	50	2	2	1	1			3
	Baza modulu üzrə cəm:	140	4	4	4	4	0	0	
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	280	8	8	8	8	0	0	

5	Teplovozun quruluşu	20	4						2
6	Teplovozun təmiri	30		3					2
7	Qatarların hərəkəti və manevr işləri	30				3			2
8	Teplovozun idarə edilməsi	70			4	3			3
9	İşəvermə təlimatı	30			2	1			
10	Avtotormozlar	30			2	1			2
11	Texniki istismar qaydaları və təlimatlar	20		2					
12	Teplovozun texniki xidməti	30		3					2
13	Dəmir yolunun ümumi kursu	20	4						
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	700	20	20	20	20	0		
	Emalatxana (PTM)	140	4	4	4	4			
	İşəgötürən	560	16	16	16	16			
	İstehsalat təcrübəsi	80					40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1200	32	32	32	32	40		
	Məsləhət saatları:	20							20
	YEKUN	1220							

İxtisas: Teplovoz maşinist köməkçisi											
Təhsil müddəti: 3 il (ümumi orta təhsil bazası)											
№	Modullar/Fənlər	Saatların miqdarı	Kurslar və yarım illər üzrə həftəlik saatların miqdarı								Məsləhət
			I kurs		II kurs		III kurs				
			18	20	18	20	5	10	10	12	
	Ümumtəhsil fənləri										
1	Azərbaycan dili	268	3	3	3	3	2	2	1		
2	Xarici dil	334	4	4	4	4	2	2			
3	Riyaziyyat	344	4	4	4	4	2	2	1		
4	İnformatika	152	2	2	2	2					

5	Azərbaycan tarixi	76	1	1	1	1				
6	Fizika	76	1	1	1	1				
7	Biologiya	76	1	1	1	1				
8	Cografiya	76	1	1	1	1				
9	Kimya	76	1	1	1	1				
10	Fiziki tərbiyə	152	2	2	2	2				
11	Çağırışa qədərki hazırlıq	101	1	1	1	1	1	1	1	
	Ümumtəhsil fənləri üzrə cəm:	1731	21	21	21	21	7	7	3	0
	Baza modulları									
12	Peşə etikası	40				2				
13	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırılması	40					2	3		
14	Sahibkarlıq	40		2						
15	İKT-dən istifadə	40					4	2		
	Baza modulları üzrə cəm:	160	0	2	0	2	6	5	0	0
	İxtisas modulları									
16	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	18	1							
17	Elektrotexnika	18	1							
18	Elektromaterialşün aslıq	20					4			
19	Teplovozun mexaniki hissələrinin quruluşu	90	5							
20	Teplovozun mexaniki hissələrinin təmiri	120		6						4
21	Teplovozun pnevmatik hissələrinin quruluşu	90			5					
22	Teplovozun pnevmatik hissələrinin təmiri	120				6				4
23	Teplovozun elektrik hissələrinin quruluşu	70					6	4		

24	Teplovozun elektrik hissələrinin təmiri	60							6		4
25	Teplovozun idarə edilməsi	80				6	5				4
26	Teplovozun texniki xidməti	30							3		
27	İşarəvermə təlimatı	30							3		
28	Qatarların hərəkəti və manevr işləri	20							2		
29	Dəmir yolunun ümumi kursu	18	1								
30	Avtotormozlar	54			3						4
31	Texniki istismar qaydaları və təlimatlar	40							4		
	İxtisas modulları üzrə cəm:	878	8	6	8	6	16	9	18		
	İstehsalat təlimi	968	8	8	8	8	8	16	16		
	İstehsalat təcrübəsi	480								40	
	Məsləhət saatları	20									20
	Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərslər yükü	4237	37	37	37	37	37	37	37	40	

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: İKT-dən istifadə
Modulun kodu: 1
Təlim nəticəsi 1: İnternetdə məlumatlar tapmağı, qiymətləndirməni və idarə etməni bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.
Təlim nəticəsi 4: İKT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə üsullarını tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.
Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması
Modulun kodu: 2
Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməni bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarlar qəbul etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.
Modulun adı: Peşə etikas
Modulun kodu: 3
Təlim nəticəsi 1: Peşəkarlıq prinsiplərini bilir.
Təlim nəticəsi 2: Vaxtdan səmərəli istifadə etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 3: Qrup daxilində səmərəli işləməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 4: İş yerində davranış qaydalarını təhlil etməyi bacarır.
Modulun adı: Sahibkarlıq
Modulun kodu: 4
Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.
Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyalarını necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.

Modulun adı: Fiziki tərbiyə
Modulun kodu: 5
Təlim nəticəsi 1: Hərəkəti və bacarıqları formalaşdıran müxtəlif statik və dinamik hərəkətləri sadə üsullarla icra edir.
Təlim nəticəsi 2: Fiziki tərbiyə prosesində intizam və rejim qaydalarına əməl edir, birgə fəaliyyət bacarıqları nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 3: İdman oyunlarını, o cümlədən milli idman oyunlarını və onların növlərini təqdim edir.
Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət
Modulun kodu: 6
Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Gündəlik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır.
Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və diskussiyalar aparmağı bacarır.
Modulun adı: Elektromaterialşünaslıq
Modulun kodu: 7
Təlim nəticəsi 1: Elektrik keçirici materialların quruluşu, metalların fiziki, mexaniki və elektrik xassələrini bilir və onları təsnif etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Elektromaqnit induksiya qanunlarını, dəmir yol nəqliyyatının elektrotexniki qurğularda elektrik kəmiyyətlərinin ölçmə metodlarının və fiziki proseslərin əsas mahiyyətini, transformatorları, onların vəzifələrini, iş prinsipini və tətbiq sahələrini bilir.
Təlim nəticəsi 3: Elektrik dövrələrinin yığılmasını, təhlükəsizlik texnikasına əməl

etməklə real elektrik dövrlərində gərginliyin ölçülməsini, elektrik ölçü cihazlarından istifadə edilməsini, onların seçilməsini, hesabat aparıb elektrotexniki suallara cavab verməklə məsələləri həll etməyi bacarır.

Modulun adı: Elektrotexnika

Modulun kodu: 8

Təlim nəticəsi 1: Elektrik dövrlərinin hesablanması və qurulmasını bacarır.

Təlim nəticəsi 2: Elektromaqnit induksiya qanunlarını bilir.

Təlim nəticəsi 3: Transformatorlar, onların vəzifələrini, iş prinsipini və tətbiq sahələrini bilir.

Modulun adı: İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları

Modulun kodu: 9

Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini bilir və qaydaları tətbiq etməyi bacarır.

Təlim nəticəsi 2: Alətlərlə işləyərkən, aqreqləri sınaq edərkən əmək təhlükəsizliyi və iş zamanı yarana biləcək yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərini bilir və tətbiq etməyi bacarır.

Təlim nəticəsi 3: İstehsalat zədələnmələrinin növlərini, yaranma səbəblərini bilir və müvafiq tədbirlər görməyi, ətraf mühitin mühafizəsi və yanğınsöndürmə vasitələrinə dair ilkin tədbirləri bilir və həyata keçirməyi bacarır.

Modulun adı: Teplovozun mexanik hissələrinin quruluşu

Modulun kodu: 10

Təlim nəticəsi 1: Teplovoz haqqında ümumi məlumatları, teplovozun növlərini və texniki göstəricilərini bilir.

Təlim nəticəsi 2: Teplovozun mexaniki hissələrinin əsas elementlərini, onların təyinatını və növlərini bilir.

Modulun adı: Teplovozun mexanik hissələrinin təmiri
Modulun kodu:11
Təlim nəticəsi 1: Teplovozun mexaniki hissələrində nasazlıqları aşkar edib və detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bilir.
Təlim nəticəsi 2: Teplovozun mexaniki hissələrində təmir olunacaq elementlərin təmirə hazırlanmasını, sökülməsi və yığılmasını, nasazlıqları aradan qaldıraraq zədəli detalların dəyişilməsini bilir.
Modulun adı: Teplovozun pnevmatik hissələrinin quruluşu
Modulun kodu: 12
Təlim nəticəsi 1: Teplovozun pnevmatik hissələrinin növlərini və texniki göstəricilərini bilir.
Təlim nəticəsi 2: Pnevmatik sxemlər haqqında ümumi məlumatları, teplovozun pnevmatik hissələrinin əsas elementlərini və onların təyinatını bilir.
Modulun adı: Teplovozun pnevmatik hissələrinin təmiri
Modulun kodu: 13
Təlim nəticəsi 1: Teplovozun pnevmatik hissələrində nasazlıqları aşkar edib və detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bilir.
Təlim nəticəsi 2: Teplovozun pnevmatik hissələrində təmir olunacaq elementlərin təmirə hazırlanmasını, sökülməsi və yığılmasını, nasazlıqları aradan qaldıraraq zədəli detalların dəyişilməsini bilir.

Modulun adı: Teplovozun elektrik hissələrinin quruluşu
Modulun kodu: 14
Təlim nəticəsi 1: Teplovozun elektrik hissələrinin növlərini və texniki göstəricilərini bilir.
Təlim nəticəsi 2: Elektrik sxemləri haqqında ümumi məlumatları, teplovozun elektrik hissələrinin əsas elementlərini, onların təyinatını və növlərini bilir.
Modulun adı: Teplovozun elektrik hissələrinin təmiri
Modulun kodu: 15
Təlim nəticəsi 1: Teplovozun elektrik hissələrində nasazlıqları aşkar edib və detallın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bilir.
Təlim nəticəsi 2: Teplovozun elektrik hissələrində təmir olunacaq elementlərin təmirə hazırlanmasını, sökülməsi və yığılmasını, nasazlıqları aradan qaldıraraq zədəli detalların dəyişilməsini bilir.
Modulun adı: Teplovozun idarə edilməsi
Modulun kodu: 16
Təlim nəticəsi 1: Teplovoz depolarında işin təşkilini, teplovoz briqadasının depoda vəzifələrini, səfərdən qabaq elektrovozun qəbulu qaydasını, lokomotivin təchizat qaydasını, yol işarə nişanlarını, teplovozun qısa hazırlanmasını, pnevmatik və əyləc sistemlərinin yoxlanılmasını, qatar rabitəsinin quruluşunu və istifadə qaydalarını, təhlükəsizlik qaydalarını bilir.
Təlim nəticəsi 2: Stansiyada və yolda teplovozun avadanlıqlarına qulluq qaydalarını, yolda hərəkət zamanı texniki təhlükəsizlik qaydalarını, avadanlıqlarda baş verən nasazlıqların aşkar olunmasını və bərpa üsullarını, qatar məcburi dayandıqda və nasazlıq

yarandıqda qatar briqadasının vəzifələrini və qatarı yolda və qış vaxtı idarə etməyi bilir.
Modulun adı: Teplovozun texniki xidməti
Modulun kodu: 17
Təlim nəticəsi 1: Teplovoza texniki xidmətin təşkili, teplovozun texniki xidmətinin növləri, teplovozun briqada tərəfindən yoxlanılması, sürtülən hissələrin yeyilməsinin qarşısının alınması qaydaları haqqında bilir.
Təlim nəticəsi 2: Teplovozu təhvil alınmağı, depoda tx-1,2, əyləc avadanlığını yoxlamağı, teplovozun başqa briqadaya təhvil verilməsinin həyata keçirilməsini bilir, teplovozun yağlanan hissələrinə baxış və yağlama işlərinin aparılmasını həyata keçirməyi bilir.
Modulun adı: İşarəvermə təlimatı
Modulun kodu: 18
Təlim nəticə 1: Qatarların hərəkəti və manevr işlərinə aid olan işarələri, çəpərləmə işarələrini və sfetoforların təyinatını və onların iş prinsipini bilir.
Təlim nəticə 2: Qatarların hərəkəti və manevr işlərinə aid olan əl işarələrini .səs işarələrini. isarə göstəricilərini və nisanları bilir. Göstərişləri və səsli işarələr sistemini. eləcə də bu işarələrin verilməsi üçün nəzərdə tutulan işarəvermə cihazlarının növlərini müəyyən edir və bilir.
Modulun adı: Qatarların hərəkəti və manevr işləri
Modulun kodu: 19
Təlim nəticəsi 1:Qatarların qəbulu və yola salınmasını, qatarların düzgün olmayan istiqamətdə hərəkətini, ikitərəfli hərəkəti, görünmə dərəcəsi azaldıqda və ya yolu su basdıqda qatarların hərəkəti, əsas işarəvermə vasitələrinin işi dayandırıldıqda qatarların hərəkətinin təşkilin bilir.
Təlim nəticəsi 2: Park, depo və digər yollarda manevr hərəkətinin yerinə yetirilməsinin xüsusiyyətlərini, təsərrüfat yüklərinin yüklənməsini, daşınması və boşaldılması qaydalarını, metropoliten yollarına dəmiryol qatarlarının verilməsi və bu yollarda onların manevr hərəkətini,

stansiyalarda manevr işin təşkilini bilir.

Modulun adı: Avtotormozlar

Modulun kodu: 20

Təlim nəticəsi 1: Qatar əyləclərinin təsnifatını, tormozlamanın əsaslarını və onun əsas xüsusiyyətlərini, onlara texniki qulluq göstərməyi bilir.

Təlim nəticəsi 2: Tormozlarda idarəetmə qurğularının quruluşu və iş prinsipi, tormozların sıxılmış hava ilə qidalanma qurğuları, tormozlama qurğuları haqqında bilir, tormoz-qol ötürmələrini, hava kəməri və onun armaturunu, avtotormozlara aid əsas sualları və cavabları, tormoz avadanlıqlarına texniki qulluq göstərməyi bilir.

Modulun adı: Dəmir yolunun ümumi kursu

Modulun kodu: 21

Təlim nəticəsi 1: Dəmiryol nəqliyyatının elektrik hərəkət tərkibləri barədə ümumi məlumatlar, elektrik lokomotivlərinin mexaniki hissələri, sabit cərəyan elektrik lokomotivlərinin elektrik avadanlıqlarını, dəyişən cərəyan elektrik lokomotivlərinin və qatarlarının xüsusiyyətlərini bilir və onların dəmir yolu nəqliyyatında praktiki tətbiqini bacarır.

Təlim nəticəsi 2: Avtonom qida mənbəli lokomotivlər barədə ümumi məlumatları, dizel lokomotivlərinin prinsipial sxemini, dizel qatarı, avtomatris, motolokomotiv və qazturbın

lokomotivlərini, lokomotiv təsərrüfatını, qatarla təsir edən qüvvələr və lokomotivlərdə dərzi qüvvəsinin yaranma prosesini, vaqonların təsnifatı və təyinatı, avtomatika və telemexanika qurğularının vəzifəsi və təsnifatını, dəmiryol nəqliyyatında rabitə sistemlərinin növləri və onlara xidmət, bölmə məntəqələrinin təyinatı və təsnifatı, qatarların hərəkət qrafikinin əhəmiyyətini və təsnifatını, metropolitenlər haqqında ümumi məlumatları bilir və lokomotivlərə xidmətin təşkilini bacarır.

Modulun adı: Texniki istismar qaydaları və təlimatlar

Modulun kodu: 22

Təlim nəticəsi 1: Dəmir yol nəqliyyatı işçilərinin ümumi vəzifələrini, ümumi qaydalar və əndazənin növlərini, yol təsərrüfatının tikili və qurğularını, torpaq yatağının ölçülərini, yolun üst quruluşu və süni qurğuları, relslərin tiplərini və yoldəyişənlərin markalarını, dəmir yolların kəsişmələrini, keçidləri və birləşmələri, yol işarə və nişanları bilir.

Təlim nəticəsi 3: Mənzillərdə və stansiyalarda qatarların hərəkətinə maneə törədən yerlərin və iş görülmə sahələrin çəpərlənməsini, stansiya yollarında hərəkət tərkibinin çəpərlənməsini, mənzildə məcburi dayanma zamanı qatarın çəpərlənməsi qaydalarını, avtomat və yarımavtomat yol bloklamasını, yoldəyişənlərin və işarələrin elektrik mərkəzləşdirilməsini, dispetçer mərkəzləşdirilməsini, avtomat lokomotiv işarəvericisi və avtostopların təyinatını, yoldəyişənlərin və işarələrin bilir.

Modulun adı: İstehsalat təlimi

Modulun kodu: 23

Modulun ümumi məqsədi: Modul başa çatdıqdan sonra tələbə tədris emalatxanasında

ümumi çilingərlik işlərini yerinə yetirməyi, teplovozun və aqreqlarının hissə və mexanizmlərini, pnevmatik hissələrini, elektrik avadanlıqlarının sökülməsini, təmirini və yığılması işlərini texnologiyaya uyğun yerinə yetirməyi bacarır.

Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini, dəmiryol nəqliyyatının elektrik hərəkət tərkibləri barədə ümumi məlumatları və tələbə tədris emalatxanasında ümumi çilingərlik işlərini yerinə yetirməyi, teplovozun və aqreqlarının hissə və mexanizmlərini bilir.

Qiymətləndirmə meyarları

1.Lisey emalatxanasının təyinatını izah edir.

2.Çilingər işlərinin növlərini, iş yerinin təşkilini ,nəzarət ölçü aparatlarını sadalayır.

3. Təhlükəsizlik qaydaları ilə davranmağı izah edir.

4. Elektrik lokomotivlərinin və qatarlarının xüsusiyyətlərini bilir.

Təlim nəticəsi 2: Teplovozun mexaniki hissələrinin əsas elementlərini və təmir olunacaq hissələrinin təmirə hazırlanmasını və sökülməsini, detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1.Mexaniki hissə və mexanizmlərin sökülməsini bacarır.

2.Təmir və yığılma işlərini texnologiyaya uyğun yerinə yetirməyi bacarır.

3.Dişli çarx ötürülməsinin, resor asmalarının, buksların quruluşunu, təyinatını və növlərini bilir.

4.Kuzovun və arabacığın çərçivəsinin və dayaqlarının quruluşunu, təyinatını və növlərini

bilir.

Təlim nəticəsi 3: Teplovozun pnevmatik hissələrinin əsas elementlərini və təmir olunacaq hissələrinin təmirə hazırlanmasını və sökülməsini, detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1.Pnevmatik hissə və mexanizmlərin sökülməsini bilir.

2.Təmir və yığılma işlərini texnologiyaya uyğun yerinə yetirməyi bacarır.

3. Elektropnevmatik kontaktorların təmirini bacarır.

4. Mühərrik-kompressora texniki qulluq göstərməyini və təmirini bacarır.

Təlim nəticəsi 4: Tormozlarla idarəetmə qurğularının quruluşu və təmir işlərini, tormozların sıxılmış hava ilə qidalanma qurğularını,tormoz-qol ötürmələrini, hava kəməri və onun armaturunu, avtotormozlara aid əsas avadanlıqlarına texniki qulluq göstərməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1.Tormoz avadanlıqlarına texniki qulluq göstərməyini və təmirini bacarır.

2.Linq əyləc ötürməsinin tənzimlənməsini bacarır.

3. Hava paylayıcının təmirini bacarır.

4. Tormoz avadanlıqlarının təmirini bacarır.

Təlim nəticəsi 5: Teplovozun elektrik hissələrinin əsas elementlərini və təmir olunacaq hissələrinin təmirə hazırlanmasını və sökülməsini, detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Elektrik avadanlıqlarının sökülməsini bacarır.

2. Təmir və yığılma işlərini texnologiyaya uyğun yerinə yetirir.

3. Dartı elektrik mühərrikinin – (DEM) quruluşunu və iş prinsipini bilir.

4. Akkumulyator batareyasının, maşinist kontrollerinin quruluşunu və iş prinsipini bilir.

Modulun adı: İstehsalat təcrübəsi (iş yerində öyrənmə)

Modulun kodu: 24

Təlim nəticəsi 1: Mənzillərdə və stansiyalarda qatarların hərəkətinə maneə törədən yerlərin və iş görülən sahələrin çəpərlənməsini, stansiya yollarında hərəkət tərkibinin çəpərlənməsini, mənzildə məcburi dayanma zamanı lokomotiv briqadasının vəzifəsini, qatarın çəpərlənməsi qaydalarını, avtomat və yarımavtomat yol bloklamasını, yoldəyişənlərin və işarələrin elektrik mərkəzləşdirilməsini, dispetçer mərkəzləşdirilməsini, avtomat lokomotiv işarəvericisi və avtostopların, yoldəyişənlərin iş prinsipini bilir.

Təlim nəticəsi 2: Park, depo, və digər yollarda manevr hərəkətinin yerinə yetirilməsinin xüsusiyyətlərini, təsərrüfat yüklərinin yüklənməsi, daşınması və boşaldılması qaydalarını, metropoliten yollarına dəmiryol qatarlarının verilməsini və bu yollarda onların manevr hərəkətini, stansiyalarda manevr işin təşkilini bacarır.

Təlim nəticəsi 3: Stansiyada və yolda teplovozun avadanlıqlarına qulluq qaydalarını, yolda hərəkət zamanı texniki təhlükəsizlik qaydalarını, avadanlıqlarında baş verən nasazlıqların aşkar olunmasını və bərpa üsullarını, qatar məcburi dayandıqda və nasazlıq

yarandıqda qatar briqadasının vəzifələrini və qatarı yolda və qış vaxtı idarə etməyi bacarır.

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş "Ana dilində ünsiyyət" səriştəsi "Azərbaycan dili", "Xarici dildə ünsiyyət" səriştəsi "Xarici dil", "İnformasiya texnologiyaları" səriştəsi "İnformatika", "Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə" səriştəsi isə "Riyaziyyat" fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrə sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
  - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə "Azərbaycan dili - dövlət dili kimi";
  - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə "Xarici dil", "Fiziki tərbiyə".
  - 2.3. "İnformatika" fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabineti olmayan peşə təhsili müəssisələrində "İnformatika" fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. "Xarici dil" fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrə mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları "əsas xarici dil" əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrə sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında" qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə "Peşə təhsili haqqında" qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.

20

9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat" (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla "Stem" fənni əlavə olaraq tədris olunur.